

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacssek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adtnak.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Lapunk mai számával második évfolyamának második negyedébe lépett. Hivatkozva multunkra és azon határozott ígéretet téve, hogy mint eddig, jövőre is mindent el fogunk követni, hogy lapunkat valódi házibaráttá tegyük, hogy abban ki-ki megtalálja élvezetét.

Csak a most lefolyt tanítói gyűlés is meggyőzhetett minket arról, hogy mily hatalmas szellemi fegyver a sajtó, mert ime a nemzeti művelődés apostolai a Csongrádmegye kötelékébe tartozó községek és a Csongrádmegye területén lévő törvényhatósági joggal felruházott városokból itt összesereglett tanítók, mily nagy elismeréssel adóztak Mindszent községnek a művelődés útján tanúsított szép haladásáért, s mindnyájokat meglepte, hogy e kultura hatalmas fegyverének, a sajtónak birtokában vagyunk.

Ha tehát a vidékiek elismeréssel adóznak, kétszeres köteletségünk nekünk, hogy ez elismerésre méltókká legyünk, hogy megmutassuk, miszerint állandó bennünk a nemzeti művelődés útján való haladás iránti törekvés, a mely törekvést istápolni sőt mi több, állandóan a felszínen tartani csak is a sajtónak lehet hivatása, de kötelessége is egyszersmind.

Mi tudatával birván a helyi sajtó fontosságának, tudatával birván azon nagy és nemes céloknak, a melyekhez a vezetés a helyi sajtó feladata: a tapasztalt elismerés után fokozott eréllyel és munkássággal iparkodandunk, most már kedvessé is vált köteletségünknek minden irány és tekintetben megfelelni.

Ámde, hogy azt megtehessek, nem csak a mi jóakaratumkra és buzgó törekvésünkre van szükség, de szükség van egyszersmind polgártársaink bizalmára és anyagi pártolására is.

TÁRCZA.

Egy kis tévedés.

— Humoreszk három fametszetben. —

III.

Két hét mult el. A költő szerint: „a boldognak rövid, a szenvedőnek hosszú.“ Varga Mihály teljesen felfogta e mondat jelentőségét. E két hét teljesen átváltoztatta. Mig azelőtt sohasem lehetett honn találni, legtöbbször vig cimborák társaságában, addig most a hivatalos hadgyakorlatokon kívül nem volt látható. Társai elmezavarodásról suttoztak és elnevezték buskomor, szolid „burger“-nak, mi pedig tudvalevőleg, katonatisztre roppant nagy gyalázat.

Tán maga sem hitte el, hogy anynyira átalakult. Otthon ült órákig pipafüstgomolyagba burkolva; nézte a képződő és szétfosló bodros karikákat, melyek mindegyike szőke leányfejet kerített be. Tarka-barka gondolatok zöme zibongott bódult fejében. Terveket koholt, mint találja meg az imádott leányt. Végre elhatározta magát arra — mert észrevette, hogy társainak életábrája lett — össze-vissza fogja kutatni Temesvár egész környékét. Ha sikerült

Felhívjuk ezért t. polgártársainkat, hogy lapunkra minél tömegesebben előfizetni sziveskedjenek, megmutatván e tényükkel egyszersmind azt is, hogy nem csak ajkainkon hordozzuk a haladás jelszavát, de készek vagyunk azt tényekkel is támogatni.

Lapunk előfizetési ára marad a mi volt; előfizetéseket a helybeli nyomda is elfogad s ugyanott az előfizetési pénzek is átszolgáltatathatók.

A szerkesztőség.

Az „Alföldi Tanító-egylet.“

Ma egy hete mondtuk a közibünk érkezett „nemzet napszamosai“-nak „Isten hozott,“ s ma már azt mondjuk: „Isten veletek“.

Régen lestük, vártuk az alkalmat, hogy ezt a tanító egyletet, a mely ma ugyan a törvénytől fogva létezik, de létezett már előbb önkényt a csongrádmegyei tanítók jószántából, létezett akkor, a midőn a nemzeti kultura terjesztése nem épen kellemes foglalkozás vala, községünk falain belül üdvözölhattük. Megjött a várva-várt alkalom, módot és alkalmat nyújtott nekünk erre községünknek minden szépért és jóért lelkesülő képviselőtestülete.

Szép napok valának ezek községünk életében, s nem tulozunk, ha azt állítjuk, hogy községünk tekintélyét emelték s elhatott jó hírünk és nevünk még oda is, a hol eddig vagy ismeretlenek valánk, vagy közömbösek voltak irántunk. És ime ez egyszerű ténykedés, részt juttatott nekünk az elismerésből, részt juttatott nekünk abból Csongrádmegye községei között, különösen a mi a tanügyet illeti, mi is tényezőkké legyünk.

A mily készséggel és szives örömmel fogadtuk a tanítókat, épen oly meghatottsággal mondunk nekik most „Isten hozzád“-ot, de nem örökre, mert él bennünk a hit és re-

felkutatnia a leányfej urnóját, erős ostrommal kísérli meg bevenni szívét, azaz cibilista nyelven: szerelmi vallomást tesz.

A kutatást megkezdte a Scudier-ligetben, mely a temesvári szépek kedvelt sétánya. Hisz tavaszodott már s ilyenkor mindenki örül a zöldnek. A liget facsoportjai nyári ruhájokat kezdék felöltetni, az elevenzöld pázsitban tarkálottak különféle tavaszi virágok.

Varga hadnagy belevegyült a nyüzsgő tömegbe; de most nem érdekelte a diszes hölgykoszoru, az oldalbökéseket — melyekben akaratlanul is részesítették — szó nélkül hagyta, amiért nem egy uracs, ki gorombáskodást várt, megbámulta. Ő se nem érzett, se nem hallott. Erős figyelemmel jártatta körül szemeit, keresve „ő“-t s csakis őt. Hasztalan keresése majdnem kétségbe ejté.

A ligetbe aláereszkedett a szürkület, a közönség oszladozott, csak hadnagyunk maradt. Mars, a hadisten, nem hagyja el övét — erről sok férj tudna pár csinos nótát flótázni — következőleg Vargánkat sem. A liget kijáratánál látott egy hölgyet tova haladni, ki erőssen emlékeztette a keresetre.

Örömben, hogy fáradozása meg van jutalmazva, nem tudott hova lenni. Sietett a

mény, hogy egymást így színről-szinre megszeretve: leend még alkalmunk találkozni.

Mi örülünk, hogy a tanító-egyletet, községünkben üdvözölhattuk; örülünk, hogy ténykedésének tanui valánk s még inkább örülünk annak, hogy volt alkalmunk tapasztalni, miszerint az egylet valóban feladatának magaslatán áll, mert a hallott értekezletből megtanultuk, hogy az egylet nem csak ajkain hordja a népnevelés magasztos eszméjét, de tényleg és valósággal törekszik is az eszme sikeres megvalósítása felé. S az az egylet, mely tapasztalásunk szerint ilyen nemes ambícióval küzd, s lépésről lépésre tért hódítani igyekszik: megérdemli legmelegebb elismerésünket, annál is inkább, mert az egylet kebelében föl-fölmérülő, de egészen lényegtelen ugynevezett, „kanapé pörök“ egyáltalában nem képesek alterálni az egylet működését ott, a hol a tanügy sikeresítése forog kérdésben, mert ugy láttuk, s jól esett ezt látnunk, hogy a midőn a tanügy körébe vágó dologról van szó, bár egyéb tekintetben lehetnek nézeteltérések a tagtársak között, mint egy ember emelkedik föl az egész egylet s mellék tekintetek nélkül nyilvánítja nézetét.

Jellemezvén ekképen általánosságban az egylet működését, a midőn arra épen magyar nemzetiségünk érdekéből a mindenható Isten áldását kérnök le s a midőn a távozott egyletnek, még egyszer „Isten hozzád“-ot mondanánk, azon az egylethez intézett kérésünknek is adunk kifejezést, hogy tartsanak meg bennünket, tartsák meg községünket jóemlékükben, s ha talán egyben-másban nem szolgálhattunk volna is teljes meglegedésükre, azt ne az irántuk, ne a tanügy iránt való érzéki hiányának, hanem tőlünk nem függő s épen ezért általunk el sem háriható okoknak, nem épen kecségtető anyagi körülményeinknek tudják be.

már-már eltűnő hölgy után, „mintha kergették volna. Bizott szívében, mely azt sugta neki: ez nem lehet más, mint „ő.“

De fájdalom! a távolság nagy volt. Föltűnés nélkül nem szaladhatott utánna, tehát csak megkettőzteté lépteit. Ellenségként üldözte a hölgyet, kinek világos ruhája, a szerelem lobo-gója gyanánt tündöklött feléje.

Miután a belvárosba értek, folyton kisebedett a távolság, a hadnagy szívében mindinkább fellobogott a tűz. Ismét lehűtés, az üldözött eltűnt egy ház kapujában. Ruhájának szegélyét a folyosón levő egyik ajtóban látta eltűnni, ki észrevette, hogy a tiszt üldözi. Habár meglehetősen sötét volt a folyosó, mégis rögtön ráismert.

A hadnagy vakmerően rontott be utánna az ajtón. Konyhában volt. A hevültség elérte nála legmagasabb fokát, midőn látá, hogy a félhomályos helyiségben nő áll. Régi elhatározásához hiven, minden tétovázás nélkül lábaihoz borul, kezeit megragadva páthoszszaal kezdé: „Egész lényem te érted ég, óh, imádott le . . . vallomását éles sikoltás szakítá félbe.

— Gyilkos! Segítség!

Mindenféle ajtó nyitogatás s több gyertya világitott a konyhába, hol a tiszt meredten

A mit adtunk, jó szívvél, tiszta lélekkel, a mit nyujthattunk s nyujtottunk, nyujtottuk őszinte baráti kézzel: fogadják azt hasonló jó baráti kézzel. Ne azt nézzék, hogy mit adtunk, hanem azt, hogy hogyan adtuk; s ha ezt nézik, előre is, meg vagyunk arról győződve, hogy az igazság mérlege a mi javunkra hajlik.

Isten velünk a viszontlátásig! a talán rövid idő múlva a boldogabb napokban bekövetkezendő viszontlátásig.

Az okszerű trágyázásról.

Az tesz a népnek szolgálatot, ki hibáira figyelmezteti. Az szereti hazáját, ki a tudomány vívmányait a nemzet egyes tagjai között terjeszti, s így a nemzet értelmi tőkáját emeli. Ez tőkésítés: tehát nemzetgazdasági haszon.

Ajánljuk az alábbi közleményt nemcsak azért, mert magas helyről, közös jóakarónktól lett áttéve hozzánk, hanem azért is, mert bizony-bizony belátjuk, hogy a mai viszonyok között életkérdéssé vált a föld átlag hozamának emelése.

Hu ábránd az ma már, a föld ős erejére hivatkozni, ha a célt elérni akarjuk, trágyáznunk kell földjeinket.

Ne vágjunk különben az alább leirtak elé, hanem midőn gazdatársaink figyelmét erre felhívjuk, kívánjuk: hogy azzal ne csak szellemileg gyarapodjanak, de alkalmazásával anyagi jólétük alapját vessék meg.

Földmivelőink eddigelé a trágyázásnál két nagy hibát követtek el, illetve két irányban hibáztak és pedig: először elégtelenül trágyáztak, amennyiben a talajnak nem adták vissza elegendő mennyiségben azon növény tápanyagot, melyet az aratás által attól elvontak, — másodsor nem trágyáztak oly föld-talaj avagy hamualkatrészeket magukban foglaló anyagokkal, melyeket bizonyos növénynek kifejlesztésükhöz szükségkép oly mennyiségben vonnak el a termő talajtól, hogy azt az egyszerű istálló tárgya nem pótolja.

A fentjelzett hibákba, mulasztásokba, nem szabad esnünk, ha hogy minőségileg s mennyiségileg jó és gazdag aratást óhajtunk, erre pedig a jobb idő és viszonyok között hasonlithatlanul nagyobb szükségünk van, mint volt hajdan.

Az alábbiakban elmondjuk, hogy a földmivelőnek mit kell tenni az okszerű trágyázás okán.

Mindenekelőtt szükséges, hogy sokkal jobban, azaz bővebben trágyázzunk, mint hajdan, mert jelenleg a szántás-vetés sokkal belterjesebb, mint volt és így a föld termő ereje és képessége is hamarabb kimerítettik. Így például, ha a multban három évenként 120 méter-mázsa trágyát hordtunk egy-egy hold földre, ma ugyanoly területre 240 mm. trágya használandó.

— mintha bele csapott volna a menykő — még mindig térdelt a vélt leány lábai előtt.

Az egyik ajtóban állt az üldözött hölgy, alig visszatartva nevetését, mellette csinos ur, ki előbb dühösen nézett, aztán felfogva a hadnagy helyzetének komikumát, nevetésgörcs fogta el. A másik ajtóban állt több vászoncseléd vihogva, hogy szinte könnyű csordult ki szemeikből, érthető hangon suttogva egymásnak: „Nézd csak, ki gondolta volna, hogy a vén trézi asszonynak ily fiatal s szép szeretője van!”

A tiszt fölcsudva e csipős beszédre, föluggrott, mint egy megsebzett oroszán. Az elébb említett ur eléje lépett s komolyságot erőltetve nevető arcára ily szókkal fordult hozzá:

— Uram! ön berontott e csendes lakba. Jogom volna önt kibotozni kettős okból: először, mert ok nélkül, hivatlanul megjelent itt; másodsor, mert jegyesemet lovagiatlanul üldözte; de úgy vélekedem, elég volt önnek ez a lecke. Volt szerencsénk!

A képéből kikelt hadnagy kitámolygott a folyosóra, onnan ki az utcára, kísértetve gunyos kacajtól. Vértőlküli ajka csak ezt susogta: jegyes... bosszu... párbaj... vér. Egészen megtörve érkezett lakására; de még az este ment inasa, Patkó Jancsi, dunkliba a hadnagy első és — utolsó áldozata. *Temesi.*

A trágyázás eme magasabb és fokozottabb mérve azonban szükségessé teszi, hogy a trágya mennyisége gyarapíttassék, főleg az istálló trágyáé, mert ez leend ezután is a trágyázás alapja, a mennyiben a szükséges jószág-állomány létesítése, fenntartása mellett a legolcsóbb trágyanem, másrészt pedig azért, mert a belterjes gazdálkodás mindennemű és nevű növényzetének táplálásához szükséges alkatelemeket magában foglalja.

Iparkodunk kell tehát, hogy minél nagyobb mennyiségben állítsuk elő az istállóban készült trágyát s úgy kezeljük, hogy a trágyából a légeny-gazdag elemek hasztalanul el ne enyészessenek és ily uton elérjük azt, hogy belterjes gazdálkodás mellett is földjeink termő képessége emeltetik. Az istálló trágya előállításához szükséges, hogy nagyobb területeken termeljük a takarmányneműeket, jószágállományunk pedig lehetőleg nagy legyen és így a bő termés előállításához szükséges trágyakészletet létesíthetjük.

A takarmány előállításánál a természetes kaszálók a legelőnyösebbek, mert a széna a földből a termelésnél nem emészt oly alkatelemeket, melyeket mesterséges uton pótolni kellene, másrészt a széna a trágyázás egyik alkateleme. Nagy és helyrehozhatlan hibát követ el tehát a gazda ha hogy kaszálóját szántófölddé változtatja, sőt azon kell iparkodnunk, hogy szántóföldeink arányához mérten elegendő kaszálónk legyen és így inkább kaszálókat kell létesítenünk különösen öntözésre berendezve, ha hogy az ehhez szükséges viz, rendelkezésünkre áll, azért és annál inkább, mert szántóföldjeinket annál könnyebben, biztosabban és olcsóbban fogjuk jó karban tarthatni, terméseink annál bővebbek, gazdagabbak lesznek, minél inkább öszhangba van a kaszáló és szántó földek közötti holdszám.

Mindazonáltal nem elegendő még a kellő mennyiségben előállított istálló trágya sem földjeink termékenyítéséhez, hanem szükséges, hogy a trágya lehetőleg jó minőségű is legyen, azaz mindazon alkatelemeket és alkatrészeket kellő mennyiségben magában foglalja, melyek a vetendő gabonanem táplálásához szükségesek. Hogy pedig az istálló trágya olyan legyen, szükséges, hogy az állatok erőteljes takarmánnyal takarmányoztassanak és hogy a trágya — mint már fent mondtuk — akár az istállóban, akár a trágya-telep, úgy kezeltessek, hogy az abban levő elillanó növény-tápanyagon lehetőleg megköttessék. Kitünő gond fordítandó a trágya készítésénél a trágyalére és a menynyire lehet, azon kell lennünk, hogy abból mi sem vesszen kárba és enyészsen el, mert a trágyalé, a trágya alkateleme, leghasznosabb része, a föld termőképességének emelésére leginkább hivatott azért, mert az telítve van az állati trágyában meglévő növényi tápanyagokkal.

(Folyt. köv.)

Még egyszer állatgyógyászatunk siralmas állapotáról.

Mult számunkban világot vetettünk azon ürre, mely háziállataink egészségi ügyét s gyógykezelését illetőleg, betöltésre vár.

Pótlólag kívánunk még mai számunkban is a dologhoz szólani, nem csupán azon incidensből, hogy a tárgyat minél inkább kimerítsük, erre oly elkerülhetlen szükség alig forog fenn, miután eléggé kimeríti e tárgyat a napi tapasztalat, a jószágtulajdonosok panasza, a minden orvossegély nélkül levő beteg állatok sorsa: hanem szőnyegre hozzuk ismételt az ügyet azért, nehogy egyszeri felszólamlásunk a feledés örvényébe kerülve nyomtalanul vesszen el.

Fónakság, mindenben s tekintet nélkül az adott helyi viszonyokra a koncentráció elvét követni; nem mindig előny az, ha a központokra rá pazaroljuk a fényes

csillagokat is, a provinciát, a kerületek s egyéb községeket pedig oda vetjük saját sorsuknak.

Ép úgy járt el megyénk is, midőn oda fejleszté a dolgokat, hogy Szentesen kezdődjék és végződjen is Csongrádmegye, ott legyen minden, másutt semmi.

Mult számunkban már említettük, — de ma ujólag hangoztatjuk, — hogy ha már a megye minden állást s hivatalt Szentesen koncentrált, komoly gondolkozása tárgyává tehetné volna az állatorvosi állást.

Szerintünk a megyei érdek s szolgálat, legkevesebb csorbát sem szenvedett volna, ha a megyei állatorvos községünkben hagyaték, ellenkezőleg sokat vesztettünk mi, mert beteg barmaink minden gyógykezelés nélkül vesznek el.

Nem vennénk zokon a dolgot, ha talán Szentesnek veteránusai nem volnának, de mikor ott állatgyógyászok dolgában épen nem szűkölködnek, ugyanakkor tőlünk az egyetlen egyet is elvonni oly tapintatlanság, melyet szó nélkül hagynunk nem lehet.

Ne mondja senki, hogy statutum az, miszerint a megye székhelyén van helye minden tisztviselőnek, ez oly copfos okoskodás, mely semmi praktikus haszonnal nem jár.

Már maga azon intézkedés, hogy az állatorvosnak, — bocsánat a kitételért — a megye juhszélén — Szentesen — kell lakni, Csongrádmegyében célszerűtlen, holott Mindszentről könnyebben hozzá férhető volna neki az egész megye.

Egész más inputatio alá esnék a megye eljárása, ha Csongrádmegye oly gazdag volna állatorvosok dolgában, mint más megye, de, midőn — leszámítva a kontárokot, — községről-községre mehetünk, míg egy állatorvost találunk, e körülmény eléggé elítéli azon statutumot, mely a csongrádmegyei állatorvost Szentesen, hol reá nincs oly nagy szükség, mint a megye egyéb részében, lakni készíti.

Sajnos, hogy iparosaink, különösen kovácmestereink közül, nem akad egy sem, ki az állatgyógyászat elsajátítására reá adná a fejét, pedig ezáltal nem csak állását s tekintélyét növelné, de fáradsága is kifizetné magát; Szegvár tekintetben előnyben van, ott akadt, ki foglalkozik az állatgyógyászattal, — nem tudjuk ugyan, hogy végzett állatorvos-e, vagy csak hosszas gyakorlat álltal sajátította el az állatgyógyászatot, de mint értesülünk, kielégítő sikerrel működik, s községünk lakossága is beteg barmai javára legsűrűbben igénybe veszi említettnek segélyét.

Csupán nálunk nem volna a fiatal kovácmesterekben vállalkozó szellem? Pedig a kovácsüzlet mellett nagy haszonnal járna az állatgyógykezelés s tagadhatlan, hogy magát a kovácmunkát is nagyban szaporítaná, szóval a pénzbevételt fokozná; továbbá megkíméltetnék a lakosság azon kellemetlenségétől, hogy beteg barmaid gyógykezelés végett a második, harmadik határba vezesse, de végre jótétemény lenne a beteg baromra is, ha szokott helyén — az istállóban — nyerne az orvosi segélyt. — Röviden szólva, sok jó oldala volna a dolognak, ha helyben lenne állatgyógyászat.

De utoljára is, ha nem akad egyes vállalkozó, ki saját jól felfogott anyagi helyzete s községe jóvalta érdekében elsajátítaná az állatgyógyászatot, más részről ha a község sincs oly helyzetben, hogy állatorvosi állományt szervezzen, nincs más hátra, mint mit a mult számunkban mondtunk s ma is fenntartunk s ismétlünk, hogy tegye az ügyet a község magáévá s képeztesse saját fiaiból

egyét állatorvosnak, hogy így gondoskodva legyen a szegény igavonó barom egészségi állapotáról is. Ennyit megérdemel az adófizető közönség, hogy a munkában mintegy társai: az állatok ne vesszenek el oly bajok betegségeiben, mikből csekély orvosi segí-lyel kigyógyíthatók.

Leghivatottabbak e pályára a kovácsok s ezek közül leginkább azok, kik katona ide-jüket a lovasságnál töltötték.

Az ügy fontos, — s be nem várva egy esetleges járvány rombolásait — ismételten felhívjuk rá az érdeklődők, nem különben községünk ügyeit vezérlők figyelmét.

Az „Alföldi Tanító-egylet“ gyűlése.

A sokak által várva-várt idő végre elér-kezett: örvendhettünk annak, hogy a község képviselőtestülete által meghívott tanító-egylet községünkben fogja gyűlését megtartani, miután a meghívást mult évi közgyűlése alkalmával elfogadta.

A mennyire lapunk kerete engedi, mert min-denről egész részletes leiratást nem adhatunk, megkísértjük a községünkben lefolyt mozgalmas életnek, ha nem is egészen hű, de legalább meg-közelítő leírását.

I.

A megérkezés.

A gyűlés első napja május hó 30-ikára volt kitűzve s a vidékről már 29-én délután kezdtek gyülekezni a tanítók, de a legnagyobb rész csak 30-ikán délelőtt jött. Mi sem természetesebb, minthogy a szegediek érkezvén egy csoportban — gőzhajóval a Tiszán — azoknak fogadására rendezett a község egyet-mást, főkép és nevezetesen azt, hogy lelkes ügybarátokat kocsiaik átengedésére kért föl a célból, hogy az érkező tanítókat a gőzhajó állomástól a köz-ségbe szállítsák.

Már reggel fél 8 órakor az állomásonál a Tiszapart teli volt kocsiival s közönség is meg-lehetős nagy számban várakozott; s voltak, kik már türelmetlenkedtek a hajó késedelme miatt, míg végre úgy 10 óra körül megérkezett s a Sze-gedről jött körülbelül hatvan tanító a tanfelügyelő vezetése mellett partra szállott.

A midőn a kiszállás befejezve volt, az ér-kezett vendégeket Szobotka Gusztáv és Hubacsék Pál üdvözlő szónoklatokkal fogadták, a melyekre a tanfelügyelő ur külön-külön felelvén, megkez-dődött a kocsikra pakolás, s a vendégek vegyest helybeliakkal, hosszú kocsisorban megindultak a községbe. Megállapodási hely a község háza volt, a honnét azután kezdetét vette a már előre megállapított terv szerint az elszállásolás.

Szállás minden vendégnek jutott, mert sokkal több volt készítvé, mint a mennyire szükség volt: többen visszamaradtak azok közül, és a kik jövetelüket előre bejelentették, talán azt hívné, hogy úgy járnak, mint Dorosmán, vagy még inkább úgy, mint Horgoson.

Azt hisszük, kik nem voltak oly félénkek, kellemesen csalódtak.

II.

A gyűlés.

A elszállásolás befejezése után, még a délelőtti órákban nyomban előértekezletre gyűl-tek össze a tanítók, a mely alkalommal a köz-ség részéről Pap Ákos jegyző üdvözölte a tanító-egyletet, mely üdvözlésre Nagy János egyleti elnök válaszolt, köszönetét fejezvé ki az egy-let nevében a meghívásért, s mint mondá, már a Tiszaparton szervezett fogadtatás meggyőzte őt arról, hogy az egylet tagjai Mindszenten kellemes napokat fognak átélni, s jó emlékekkel fognak innét távozni.

A tulajdonképeni gyűlés délután vette kezdetét az elnök évi jelentésével, a mely után az egyleti pénztárról szóló számadás megviz-sgálására bizottság lön kiküldve oly utasítással, hogy jelentését már hétfőn adja be.

A bizottság illetén kiküldése után Oláh Lázár csongrádi tanító tartotta meg Fodor István volt egyleti alelnök fölött emléke-be-szédét.

A tárgysorozat 4., 5., 6. és 7-ik számai alatt fölvetett tárgyak elintézése után, minthogy „a népiskolai közegészségügy“ről szóló érteke-zését Boda Márton csongrádi; annak utána pedig „az olvasókönyvek használásának módja“ értekezését Vass Mátyás szegedi tanító felolvas-ták, — a gyűlés további folytatása másnapra halasztatott, másodnap, vagyis hétfőn, kezdetét vevén a gyűlés, első sorban is a pénztár viz-sgáló bizottság jelentése olvastatott föl, a mely a számadást helyesnek találván, számadó pénz-tárnok a szokott óvások fenntartása mellett, a felelősség alól fölmentetett. — A bizottság jelentéséből megtudtuk, hogy az egylet vagyona 1627 frt 6 kr.

E közben a tagok között kiosztották Vass Mátyás alapító levelét. Ez alapító levél egy példányá közzénk is eljutván, hogy részint ennek természetét megismerjék olvasóink, ré-szint pedig, hogy tudomást merítsenek arról, hogy a különben sem dusan javadalmazott ta-nítók mily mérvben hoznak áldozatot a tan-ügyért, közlünk az alapító lévéből e helyen annyit, hogy az alapítványi tőke 520 frt, a mely összeg kamatainak fele része minden évben pályadíjra, fele pedig szegény sorsu, betegség által sujtott tanítók orvosi gyógykezelésre fordítandó. Az alapítványt Vass Mátyás szeged-belvárosi tanító tette és pedig mint eddig, irodalmi munkálkodásának gyümölcséből ke-letkezett hasznót. Sok ily tanítót Magyarországnak s különösen Csongrádmegyének.

A pénztárvizsgáló bizottság jelentésének felolvasása után ismét az értekezések követ-keztek. Első értekező volt Gelsy Péter mindsze-ni tanító. Értekezésének tárgya „az ismétlődő oktatás és minő legyen az ismétlődő oktatás könyve falun, és minő a városokban?“ volt. Gelsy értekezésére László Bálint csongrádi tanító tette meg a maga észrevételeit.

Ezután Takó Ferenc előadónak a budapesti végrehajtó bizottsági nagygyűlésről szóló be-számoló beszéde vétetett tudomásul.

Következett erre az egész gyűlésnek ugy-szólván a legkimagaslóbb részei Takó Ferenc h.-m.-vásárhelyi és Móra István mindsze-ni tanítók értekezései. Értekezésük tárgya volt: „a természetrajzi oktatás anyaga és módszere a népiskolában, kapcsolatban a mezői gazdaság, házi-ipar és kézügyessége gyakorlásával.“ Mindkét értekezést, a nélkül, hogy ezuttal bővebben méltatnók, értekező urak szivességéből közölni fogjuk, most csak annyit, hogy mindkettő köztet-szésben s a közgyűlés részéről is éljenzésben részesült.

Lapunk szűk tere és közlendőink nagy halmaza nem engedi, hogy a gyűlés lefolyásá-ról kimerítő tudósítást adjunk, azért megemlit-vén még azt, hogy Nemeckay Istvánnak, az alapszabályok 10. és 11. szakaszai módosítása tárgyában beadott indítványa, a közbejött s né-mélyek részéről nagy vehemenciával, de véle-ményünk szerint nem egészen indokoltan elmér-gesített incidens folytán határozat tárgyát nem is képezte, áttérünk a tisztujításra.

Nagy János eddig is közszeretben és tiszteletben álló egyleti elnök, bár visszavonulni akart, újból egyhangulag és lelkesedéssel el-nökké választatott. Alelnökké pedig szintén lel-kesedéssel megválasztatott Vass Mátyás a sze-ged-belvárosi elemi főiskolának, irodalmi műkö-déséről is előnyösen ismert derék tanítója, to-vábbá Takó Ferenc a h.-m.-vásárhelyi polgári iskola kitűnő képzettségű igazgató-tanítója.

Egyleti jegyzővé, miután az egyhangulag újból megválasztott Csatóry Károly a megvá-lasztást el nem fogadta, Gallovics 39 szavazata ellenében, Széll Andor választatott meg 44 sza-vazattal.

Központi választmányi tagokul megválasz-tattak Kovács István, Ferenci János, Csatóry Károly, Ferenci István, Kamocsay Imre, Ne-meckay István, Göncy Lajos, Nagy Ferenc, Sziklay Ferenc, Deutsch Salamon, Schulhoff Lajos és Itzés József.

Egyleti pénztárnokká Tóth Gyula, segély-egyleti pénztárnokká Kamocsay Imre eddigi pénz-tárnokok választattak meg.

A gyűlésre felvett tárgyak ezzel kime-ritve lévén s a midőn még az egylet jegyző-könyvileg köszönetet szavazott volna örgróf Pallavicini Sándor országgyűlési képviselőnk-nek a gyűlés helyiségéül szolgáló termék szí-ves átengedéseért, a község képviselőtestületé-nek, az előjáróságnak, az iskolaszéknek, a szál-lásoló bizottságnak és az egész lakosságnak a szíves meghívás és előzékeny fogadtatás és el-szállásolásért; s végre a helyi sajtónak, a gyű-lés feloszlott.

Mi reánk az egész gyűlés azt a befolyást tette, hogy az egylet feladatának magaslatán áll s a hallott értekezések arról győztek meg bennünket, hogy nemes ambícióval törekszik céljának, a népműveltség előmozdításának sike-resítése felé.

(Folyt. köv.)

A trachoma-ügyben a belügyminisz-teriumhoz intézett kérvény.

(Folytatás.)

Ennek bővebb illusztrálásául s egyszers-mind annak igazolásául, hogy házi pénztárunk a reá nehezedő terheket elviselni nem képes, felcsatoljuk B) alatt a megyei tanfelügyelő ur által a tiszántuli járás szolgabirájától 555/1885. sz. a. intézett megkeresését hiteles másolatban, a melyből kitűnik, hogy községünk, tanítóinak fizetését sem bírja rendesen fedezni, s hogy általában községünk mennyire tul van terhelve, becsatoljuk C) alatt hitelesmásolatban az 1886-ik évre szóló községi rendes költségvetést, a melyből kitűnik, hogy minden egyes állami adó forint után a nélkül, hogy abban az egyptomi szembetegség gyógykezelésére 1 kr. kiadás is fel volna véve, 76³/₄ községi adóteher esik. D) alatt pedig csatoljuk a pótköltségvetést, a melyből kitűnik, hogy ennek folytán minden egyes állami adóforintra ismét újabb 13 kr községi pótdó esik s így önként következik, hogy a folyó 1886. évre minden egyes állami adó forint után 89³/₄ kr. községi adóteher van kivéve. Már most ha az eddigi költség arányhoz képest föl-tesszük, a mint joggal föl is tehetjük, hogy az egyptomi szembetegség gyógykezelése körüli kiadások évenként körülbelül 5000 forint költ-séget igényelnek, a mi minden egyes állami adóforint után ismét 19³/₄ terhet vonna maga után, így községi adóterhünk ez évre minden egyes állami adó frt után 1 frt 9¹/₄ kr. volna.

Nagyméltóságú belügyminiszter ur! Meg vagyunk erőssen győződve arról, hogy csak egy pillantás a költségvetésbe s nagyméltósá-god azonnal át fogja látni, hogy azon község, mely 25622 frt 92 krt tevő évi kiadásainak fedezésére saját jövedelméből, bele számítva abba a községi iskolák fenntartására évenként adni szokott 1860 frt államsegélyt, csak 7570 frt 11 krt képes fedezni s a nagyközségi, tehát nem rendezett tanácsu szervezet mellett 18052 frt 81 kr költségvetési hiányt pótdó utján elő-állítani s ha még hozzá tesszük ehhez azt, hogy a község semmiféle oly alapokkal, melyek bármi irány és tekintetben segélyforrásokul felhasz-nálhatók volnának, nem bír, nem képes és va-gyonilag tehetetlen az egyptomi szembetegség elfojtása és tovább terjedésének meggátlása kö-rül felmerülő s szakértők véleménye szerint évek hosszú során át tartó nagymérvű költe-kezést elviselni.

Pedig a baj még mindig óriási, még min-dig akut jellegű s még mindig kénytelenek va-

gyunk folyton a legéberebb figyelemmel lenni, nehogy erőt vegyen e betegség rajtunk s betörjön oda is, hová veszedelmes csirái még eddig el nem jutottak; mert mint az E) alatti kimutatás igazolja, a községünk belterületén eddig gyógykezelés alatt állott 214 egyén közül 73, az F) alatti szerint a mindszeinti oldali külterületen eddig gyógykezelt 141 egyén közül 106, s végre a G) alatti kimutatás szerint a Tömörkény alatt ismeretes külterületen eddig gyógykezelt 182 egyén közül 106 egyén még mindig gyógykezelés alatt áll s így összesen az eddig gyógykezelés alatt állott 537 egyén közül 286 egyén még folytonosan igényli a gyógykezelést nem csak, de sőt kénytelenek vagyunk ama szomorú tapasztalatunknak is kifejezést adni, hogy mindez ideig a járvány még lokalizálható sem volt, mert az időnként megtartani szokott általános vizsgálatok alkalmával mindig új és új egyének helyezendők gyógykezelés alá, a mi kétségtelenné teszi, hogy a járvány mindez ideig nem csökkent, sőt éppen azon vehemenciával dühöng, mint azon időben, amidőn a járvány fellépte konstatáltatott.

Nem kicsinylendő tehát a baj, sőt önmagunk ellen követnénk el bünt, ha a veszély mérvét csökkenteni akarnók, önmagunk s mások hiu áltatásával, mert ime a számok kétségtelenül és napnál fényesebben igazolják, hogy összes lakosságunk 5%-je már eddig is, mint az egyiptomi szembetegségben szenvedő gyógykezelést 3%-je tényleg ma is gyógykezelés alatt áll s az eddigi tapasztalatok azt bizonyították, hogy minden általános vizsgálat alkalmával az összlakosságnak majdnem 1%-je kerül gyógykezelés alá.

(Folyt. köv.)

Néhány szó a biztosításokról.

IV.

Az államok hivatása: az adott körülmények között a lehetőség határán belül mindazt elkövetni s illetve megtétni, mi adófizető polgárai terhein könnyíteni, — azok előre haladását előmozdítani, — hivatott.

Ha évtizedeken át gyűjtött hivatalos és pontos adatok, a biztosító társulatok által évenként közzétett igaz számok mindig azt bizonyítják, hogy a biztosító társulatok nemcsak tisztességes osztalékot adnak részvényeseiknek, de a szükség célszerű tartalékalapokat is bőségesen dotálják, a mellett engedmények, jutalékok és fizetések címén még millió és millió forintokat el is költenek, úgy azok haszna, milliókra menő és kétségtelen.

Nem jutott-e illetékes helyen valakinek eszébe, hogy jó és az országra üdvös csere volna, ha hogy a dohány-monopolium részbeni megváltoztatása, avagy a kis lutri megszüntetése mellett a biztosításokat az állam venné kizárólag a kezébe? Vagy nem találják helyesnek és keresztül vihetőnek az eszmét? — Bármint legyen is, helytelen, hogy az állam a jövedelmi források eme nemét nem használja fel. Kétségtelen, hogy a biztosítási üzlet új erőket igényelne minden közületnél s így a közköltségek tetemesen gyarapodnának, ámde százszor több és drágább a társulatok hivatalnokserege, mint amennyit igényelne az állam; szászerekre, mondhatjuk sok millióra megy csak a lakások és hivatalos helyiségekért fizetett összeg — ez az állam kezelése mellett részben elenyészne, részben minimumra szálna alá, mert például az adószedők, esküdtbírák, városokban gazdasági tanácsnokok és egyéb ily közegek, kevés fizetési pótlékkal szívesen könnyen, olcsón végeznék el a nem túl sok teendőt.

Azon eszme, hogy az állam vegye

kezébe az összes biztosítási üzletet, nem oly keresztül vihető, mint első percben látszik — jövedelmezősége pedig kétségen kívüli. — El fog jönni azon idő, midőn ezen eszme megvalósíthatik és vajha rövid időn tétetnék meg az irányban a tanulmányozás, kísérlet és a végleges határozat hozatal.

Szerény nézetünk szerint 2 irányban kellend az eszmét tanulmány tárgyává tenni s a lehető, a célszerűt érvényre emelni. Vagy kimondani, hogy minden egyén tartozik ingatlanát, esetleg ingóit is tűz ellen biztosítani, vagy pedig mindenkinek szabad tetszésére bizni a biztosítást, avagy annak mellőzését. Mint mindenek a világon, fény és árny oldala van, úgy áll ez a biztosítás ez irányban megkötéséről is.

Ha a biztosítási kényszer mondatik ki, a polgár szabad rendelkezési joga támadtatik meg — de hiszen az államnak a biztosítás jövedelmi forrásul szolgálván, adót képezve, melynek fizetése által az ország összes lakosai más terhek viselése alól mentetnének fel; — másrészt a biztosítási kényszer amíg feltétlen terhet róna minden egyes, tulajdonnal bíró polgárra, az esetleges nagyobb károsodástól félelem, közös érdek, arra indítaná minden egyes biztosító felet, hogy a tűzvész keletkezését nagyobb óvatossággal kerülje, vész esetén pedig közreműködése által a bajt kisebbítse, enyhítse.

Természetes, hogy a díjtételeknek éppen az általános biztosítások kötelezettsége, az óriás mennyiségű, minőségű és terjedelmű kockázatnál fogva igen alacsonyoknak, azaz csekélyeknek kellene lenni.

Ha a biztosítási kényszer nem mondatnék ki, ámde a biztosító társulatok, mint olyanok, megszüntetnének és egyedül az állam vállalhatná el a biztosítási kockázatot, még mindig óriási volna a haszon, de a fentjelzett közös érdek nem vezetné már az összes lakosságot — másrészt az egyéni szabadság korlátlan maradna.

Hogy úgy a biztosított félre, mint az államra könnyű volna a biztosítás és előnyös, bővebben nem fejtegetjük, most csak azt jegyezzük meg, hogy úgy a biztosítandó érték — mint a kár megalapításánál az erkölcsi testület meghatalmazottjai járhatnak el, a díjak fizetése pedig adókönyven volna nyugtázható.

Az ember élete, jég és szállítmány biztosítását azonban semmi esetben sem lehetne kötelezőleg kimondani, mert az ilyenmü kötelezettségek elvégre is nem közérdekűek és az illető személyes elhatározását, vagyona fölötti rendelkezhetését alapjában támadnák meg.

Röviden írni szándékolok cikkünket most azon óhajjal zárjuk: indulna meg mihamarább a felvetett eszme fölött az eszmecsere, minél nagyobb körben, míg elvégre odáig jutna és érne: a hol nemcsak írhatnak, de tehetnek is!

Helyi és vegyes hírek.

— **Kérelem.** Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kik akár a m. évről, akár pedig a f. évről előfizetési díjakkal vannak hátralékban, hogy tartozásaikat most már késedelem nélkül befizetni szíveskedjenek.

— **Több fontos tárgy és nyilatkozat** térszűke miatt lapunk jelen számából kimaradt, a melyért a midőn elnézést kérünk, igérjük egyszersmind, hogy jövőre nem maradunk vele adósak.

— **Bankett.** Az „Alföldi Tanító-egylet“ tiszteletére május hó 31-ikén, az „új-világ“ kert-helyiségében bankett volt, melyben úgy a tanító-egylet tagjai, mint a helybeliek közül is igen

számosan jelentek meg. A jelen voltak számát 180-ra bizvást lehetett tenni, a bankett lefolyásáról térszűke miatt ezúttal értesítést nem adhatunk, azt jövő számunkban, az „Alföldi Tanító-egylet gyűlése“ című referátánkban fogjuk részletesen leírni. Most csak annyit, hogy a felkészültek nem hiányoztak s vacsora után a fiatalság táncvigalmat rendezett, mely azután kivilágos kivradtig tartott.

— **Helyes intézkedés.** Csak helyeselhetjük és elismerésünket nyilváníthatjuk szolgabírói hivatalunk azon intézkedése fölött, a mely szerint úgy az összes járásbeli községek előjáróságainak, mint esendőrörseinek szigorúan meghagyta, hogy a koborló cigányokat átutazni engedni nem szabad, hanem vissza kell őket utasítani kiindulási helyükre. A tiszai átszállásoknál pedig tiltva van őket egyik partról a másikra átvinni. Az utóbbi hetekben beállott kobor-cigányvándorlással szemben, nagyon is helyén valónak találjuk ezen különben is belügyminiszteri rendeleten alapuló intézkedést a szolgabírói hivatalnak, mert csak a most mult héten is egyszerre száznál több kobor-cigány ütötte föl tanyáját a külső vásártéren; s mi részünkről hajlandók vagyunk a Pálkövi Mihály kárára elkövetett betöréses lopást is az ő ter- hükre tudni.

— **Vizbefut.** Pap Mihály ujosztási lakos polgártársunk 8 éves fiaeskája a f. hó 2-án azon ürügy alatt, hogy iskolába megy, hazulról eltávozott, de két más társával egyetemben az ugynevezett Páncél-köznél a töltés lábujában lévő kubikgödörbe ment fürödni. A fürdő helyül választott gödörbe valami mélyedés, s a fiuk ketteje abba belesett. Egyik fiut az épen arra járt Balázs Lajos cipész polgártársunk még élve megmentette, de a másikat már csak holtan huzhatta ki a vízből.

— **Betörés és lopás fényes nappal.** Nem mindennapi eset községünkben, mert hála istennek, biztonságunk annyira a mennyire meglehető, hogy a község belterületén fényes nappal kövessenek el betörést és lopást. Ez eset adta elő magát a f. hó 1-én, a midőn is Pálkövi Mihály lakásába, az udvarfelőli ablak befeszítése után, eddig ismeretlen tettesek behatoltak s onnét 16 frt 80 kr. készpénzt s 2 db. fejevaló selyemkendőt elvittek. A betörést délelőtt 8—10 óra között követték el, a midőn a háznál nem volt senki.

— **Kutba esett.** Bozó Ferenc János tömörkényi polgártársunk 2 éves fiaeskája a folyó hó 3-án, a tanya udvarán levő kutba esett s már holttestét lehetett onnét kivenni. Szülői gondosság, jöjjön el a te országod!

— **Lopás.** A folyó hét és a mult hét folyamán községünkben koborolt temérdek cigány többféle csinyt követett el, a többi között a mult hó 29-én Ivánkovits Imre uradalmi kasznár ur szolgájának egy pár cipőjét is ellopták. A tetteseket, bár többeknek kínálták a lopott cipőket megvételre, közre keríteni nem sikerült.

— **A fürdés áldozata.** Egy olasz munkás a folyó hó 3-án hihetőleg, hogy a nagy forróság okozta felhevülését lecsillapítsa s testét új, életre ébressze, a Tisza hullámaiba bocsátkozott de vesztére, mert halálát lelta a folyóban s még eddig holtteste sem került elő.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Hirdetmény.

Vajda Ágnes özv. Csepregi Jánosnének a vásártéren

jókarban levő háza

szabad kézből eladó. A feltételek iránt tudakozódni lehet alólírott ügyvéd irodájában helyben.

Hubacsek Pál, ügyvéd.

MÉHNER VILMOS KÖNYVKIADÓ-HIVATALA

Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. sz.

MEGRENDELÉSI FELHIVÁS

GARAY JÁNOS

ÖSSZES MUNKÁIRA.

HARMADIK FELHIVÁST intézem a nyelvéhez és irodalmához ragaszkodó magyar közönséghez, midőn **Garay Jánosnak**, a nemzet egykor legkedveltebb és legnépszerűbb költőjének, kiadásomban legközelebb megjelenő **Összes Munkái** megrendelésére hazafias tisztelettel felkérem.

Garay művei anthológiákból s a gyűjteményes kiadásokból sokkal ismertebbek, semhogy becsök hangsúlyozásával új vállalatom jelentőségét kiemelni szükségesnek tartanám. A kitűnő költő élete utolsó lehelletéig hű maradt azon fogadásához, melyet a Kisfaludy-Társaság tagjává választásakor tett, midőn először belépve oda így szólt: „Író vagyok testestül, lelkestül; az irodalmon kívül nincs állásom s nem is akarom, hogy legyen, nincs pályám s ne is legyen, nincs életem, mert lényem hazámon kívül csak az irodalomé.“ S valóban az irodalomnak haláláig kitartó és buzgó munkása maradt. Halálos betegséggel küzdve a szemevilágát is elvesztve irt, folytatta irodalmi munkásságát. Utolsó költeményét kevéssel halála előtt már alig olvashatóan vetette papírra. Ez utolsó művében is hazaszeregetre intette nemzetét, mint egész költői pályája alatt mindig.

A hazafias vonás Garay költészetének legjellemzőbb tulajdona; lyrai költeményeinek és balladáinak nagy részét hazafias érzület sugalta. Nagy eposzának valamint drámáinak tárgyát a magyar törté-

netből merítette. Egész könyvet irt az Árpádokról, valamint a népszerű nagy magyar királyról Szt. Lászlóról. E művére oly nagy számu előfizető jelentkezett, hogy a teljes kiadás nem volt elégséges, azonnal új kiadást kellett belőle rendezni. Nemzete és hazája dicsőségeért küzdött egész életén át, igazi költői lelkesültség és ihlet sugalta dalait, melyekkel nemzetünk halhatatlanjai közé irta nevét. Soha nem szünetelő munkásságban töltött élete pályáját az ideális lélek önzetlenségével futotta át s elhunytakor semmit sem hagyott hátra, a mi özvegyének s kiskorú gyermekeinek sorsát biztosíthatta volna. A nemzet önmagának tett szemrehányással kísérte sirjába elhunyt költőjét s részvételével elhalmózta özvegyét és árváit, ekként mutatván meg, hogy Garay kedvenc költője volt.

Munkái egyenkint és összegyűjtve különféle kiadásokban forogtak a közönség kezén, de teljes kiadás maig sincs belőlök irodalmunkban. Minden kiadásból hiányzottak a költőnek a forradalom alatt irt versei és két verses drámája, melyek egyikevel a magy. tud. Akadémiában dicséretet nyert.

Hazafias készséggel és örömmel ragadtam meg tehát az alkalmat, midőn a költő örököseitől az **Összes munkák** kiadási jogát megszerezhettem.

Örömmel s a nemzetnek költői iránt tanusítani szokott kegyeletében bizva hirdetek előfizetést Garay munkáira, miket öt kötetre osztva Vörösmarty és Tompa összes munkáinak kiadásomban megjelent diszes formájában a legcorrectebb szöveggel önmaga a költő által tett javítások szerint fogok adni, mindenben a költő emlékéhez méltóan.

Az egész vállalat rendezésére **Dr. Ferenczy Józsefet**, a költő pályanyertes életiróját kértem fel, ki a műveket megfelelő jegyzetekkel kíséri s az első kötet bevezetőseül a költő életrajzát adja. Az első kötet élén a költőnek sikerült aczélmetszetű képe fog állni s minden kötethez izléses és diszes bekötési tábláról fogok gondoskodni.

Hogy a művet könnyebben megszerezhetővé tegyem, füzetekben fogom kiadni.

Az egész mű 32—34 füzetre terjed. Az első füzet már április hó elsején fog megjelenni, azután minden héten egy.

Egy füzet ára 35 kr. Az egész öt kötetes mű előfizetési ára füzve 10 frt., melynek beküldése után a füzetek megjelenésük után közvetlenül és bérmentve küldetnek meg. A bolti ár nagyobb lesz. Megrendelhető minden hazai könyvtárban, vagy saját kiadóhivatalomban.

Midőn új vállalatomat a művelt magyar közönség szives pártfogásába ajánlom, teszem azzal a hittel, hogy Garay János munkáinak megszerzésére minden hangzatos biztatást mellőzhetek.

Hazafias tisztelettel

Méhner Vilmos,

Garay összes műveinek kizárólag jogosult kiadója

Budapest, IV. Papnövelde-utca 8. sz.

